

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4011 din 12.11. 2013
La nr. 427 din 30 octombrie 2013

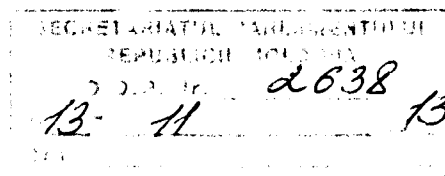
**Biroul Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea Codului fiscal nr. 1163 din 24.04.1997.

Anexă: potrivit textului – 4 (patru) file.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea și completarea Codului fiscal nr. 1163 din 24.04.1997 (art. 20 lit. y), y/1), art. 90/1 Codul fiscal)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege are ca scop îmbunătățirea administrării fiscale, prin impunerea contribuabilului la determinarea venitului impozabil în rezultatul achizițiilor de la persoane fizice a fructelor și legumelor în stare proaspătă, recoltate în gospodăria casnică sau colectate de la copacii din zonele de protecție a drumurilor naționale și locale.

Potrivit autorului, prin inițiativa dată se va preveni situațiile în care veniturile obținute din realizarea producției în cauză sunt ascunse prin intermediul schemelor frauduloase cu implicarea gospodăriilor țărănești și a întreprinzătorilor individuali. Scoaterea din umbră a veniturilor ascunse de către unii subiecți ai activității de întreprinzător, va permite restabilirea echilibrului socio-economic existent în domeniul dat, prin stimularea unei concurențe loiale.

d. Suficiența argumentării. Cu referire la suficiența argumentării proiectului, menționăm că autorul în nota informativă a făcut o analiză generală, fără a invoca careva date statistice sau fapte documentate care să justifice necesitatea amendării legislației fiscale în acest sens.

Astfel, motivarea acestuia precum că (potrivit notei informative) „problemele cu care s-au confruntat exportatorii care au colectat produsele agricole, în special miezul de nucă sau nuci cu coajă, constau în faptul efectuării verificărilor minuțioase de către organele fiscale și vamale a surselor de achiziție și a cantităților de producție achiziționată”, este una nefondată, întrucât nu sunt aduse careva date statistice (numărul de sancțiuni aplicate, documente confirmative, rezultatele verificării etc.) care să demonstreze aceste dificultăți. În cazul dat putem deduce că organele abilitate n-au constatat careva abateri în acest sens, iar dacă să admitem că sunt „probleme” pe segmentul dat din partea organelor fiscale și vamale, atunci agentul economic nu are decât să se autosesizeze Centrului Național Anticorupție referitor la

abuzurile sau abaterile care denotă fapte de comportament corupțional din partea acestor organe.

De asemenea, în cazul în care organul fiscal și vamal au sancționat agenții economici suspectați de fraude fiscale, atunci considerăm că cadrul legal existent în acest domeniu asigură activitatea transparentă a agenților economici și a persoanelor fizice, motiv pentru care considerăm că nu este necesară amendarea legislației la compartimentul dat. Prin urmare, justificarea dată este una nefondată din punct de vedere a condițiilor ce au impus elaborarea proiectului.

Un alt aspect relevat în nota informativă care în opinia noastră, creează confuzii și neclarități este justificarea potrivit căreia „inițiativa legislativă are ca scop prevenirea situațiilor în care veniturile obținute de la realizarea producției în cauză sunt ascunse prin intermediul schemelor frauduloase (evaziune fiscală sau falsificarea actelor de achiziției și de asigurare a provenienței cantității de producție achiziționată și fără contabilizare) cu implicarea gospodăriilor țărănești și a întreprinzătorilor individuali”. Acest aspect nu este documentat, ne referim la cazuri concrete care să ateste careva fapte ilegale.

Considerăm că de fapt prin inițiativa dată se vor crea premise de evaziune fiscală din partea persoanelor fizice intermediari care colectează produsele din fitotehnie și horticultură (produse agricole), care vor impune populația social vulnerabilă de a achita 2% care onest vor livra către agenții economici produsele date. Iar aceștia vor fi obligați să recurgă la scheme frauduloase prin intermediari cu achitarea sumei respective.

De asemenea, prin operarea modificărilor date se va limita funcțiile de verificare și control a organelor fiscale, în vederea stabilirii originii mărfii și identificării fraudelor fiscale. În același timp agentul economic va avea posibilitatea să legalizeze (spălare de bani) veniturile obținute prin impozitul de 2% impusă. Sarcina statului este de a preveni și sancționa abaterile fiscale ce țin de prejudicierea bugetului de stat, iar sistemul fiscal trebuie să vină cu politici în scopul eliminării fraudelor fiscale și spălării de bani și nu crearea premiselor pentru dezvoltarea acestor scheme.

Totodată, impunerea taxei de 2% la persoane fizice ce a livrat producția de fitotehnie și horticultură (produse agricole) în adresa agentului economic fără stabilirea expresă a valorii mărfii livrate va crea o concurență neloială față de agenții economici de bună credință care sunt producători agricoli și sunt impozitați după cotele de impozitare prevăzute la art. 15 al Codului fiscal (gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil, persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil). Mai mult decât atât, producătorii agricoli pentru a face față concurenței vor fi impuși să aplice scheme frauduloase cu implicarea persoanelor fizice intermediare, ca într-un final se va prejudicia bugetul statului.

În concluzie reținem că proiectul în cauză promovează interesele unui grup de exportatori mici care reprezintă o cotă parte din totalul exportatorilor și nu a persoanelor fizice care produc produse agricole de bună credință, pentru care de fapt a fost instituită norma de la art. 20 lit. y) din Codul fiscal. Întrucât nota informativă nu conține argumente clare și pertinente bazate pe studii de fezabilitate, date statistice și fapte documentate, proiectul în varianta prenotată nu se susține.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei

justificări a interesului public

Deși autorul proiectului susține că prin adoptarea acestuia se va preveni situațiile în care veniturile obținute de la realizarea producției în cauză sunt ascunse prin intermediul schemelor frauduloase, cât și diminuării proporțiilor de evaziune fiscală, acesta nu este de natură de a exclude pe viitor aplicarea prevederilor în interesul unui grup de persoane, în lipsa unei justificări a interesului public.

În acest sens, atenționăm că în tentativa de a impune contribuabilul la determinarea venitului impozabil în rezultatul achizițiilor de la persoanele fizice a fructelor și legumelor în stare proaspătă, recoltate în gospodăria casnică sau colectate de la copacii din zonele de protecție a drumurilor naționale și locale, ar putea prejudicia interesele persoanei fizice de bună credință (concluzii generale la Capitolul I „Suficiența argumentării proiectului”).

Drept urmare, eventualele riscuri ar avea un impact major asupra bugetului statului și asupra garanțiilor acordate persoanelor fizice din sectorul dat. Aceasta la rândul său va duce sau va genera creșterea nejustificată a poverii fiscale asupra persoanelor fizice, precum și la incapacitatea bugetului de stat de a finanța cheltuielile publice etc.

Astfel, pentru a nu prejudicia careva interese publice și a nu promova interese de grup ori individuale, propunem de analizat suplimentar lacunele, divergențele la acest aspect în comun cu instituțiile publice centrale responsabile de realizarea politicilor în domeniul dat. Ca într-un final, să fie înaintate prevederi care să îmbunătățească sistemul fiscal, iar proiectul propus spre aprobare nu se susține.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

3. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
08 Noiembrie 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

